Region Stockholm

4
Inriktningsplan för Strama Stockholm 2023
VKN 2022-0123

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Läkemedelsenhet
Anna-Lena Fastén

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-09-08

VKN 2022-0123

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Inriktningsplan för Strama Stockholm 2023

Ärendebeskrivning
Strama Stockholm har sedan 2009 arbetat för en klok och hållbar antibiotikaanvändning. Nu föreslås en inriktningsplan för det fortsatta arbetet 2023.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut
Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Inriktningsplanen för Strama Stockholm 2023 fastställs.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Länge var antibiotikaförbrukningen i Region Stockholm högst i hela landet, men 2017 skedde ett trendbrott och våra invånare får inte längre mest antibiotika per person. I data för helåret 2021 hamnar Region Stockholm på elfte plats och ligger under riksgenomsnittet. Under 2019 hämtade invånare i Region Stockholm ut 295 antibiotikarecept per 1000 personer och år, 2020 var siffran 238 och 2021 har den sjunkit ytterligare till 228. Under de första månaderna 2022 har antibiotikaförskrivningen ökat något, sannolikt på grund av en återgång till mer normala vanor efter pandemin, men ligger alltså fortfarande långt under de nivåer vi hade före pandemin.

Det nationella patientsäkerhetsmålet är högst 250 uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare och år. Idag har de flesta regioner nått och passerat målet. Hur detta utvecklar sig kan ingen veta, och Strama Stockholm har därför satt som mål att även efter pandemin bibehålla en nivå på under 250 antibiotikarecept per 1000 invånare och år.

Vi fortsätter att följa förskrivningen månadsvis för att snabbt kunna upptäcka om det sker några stora förändringar.

Överväganden
Även om antalet antibiotikarecept minskat kraftigt kvarstår mycket angeläget arbete för Strama Stockholm. Dels är det ett arbete i sig att bibehålla den nu nådda nivån. Ständiga påminnelser, uppföljning och dialog med vårdgivare är avgörande för att hålla frågan levande och för att förskrivningen inte ska öka alltför mycket igen. Strama Stockholm fortsätter också att föra dialog kring kloka val av antibiotikasort, dosering, behandlingslängd och så vidare, eftersom det är minst lika viktigt som antalet recept för att bromsa resistensutvecklingen. Data ur Primärvårds-kvalitet är en viktig hörnsten i dialogen med husläkarmottagningarna.

Under året som gått har vi fått tillgång till ett nytt verktyg som ger oss möjlighet att se antibiotikarecept som förskrivits och infektionsdiagnoser som satts vid videomöten vid varje enskild husläkarmottagning. Denna data utgör ett värdefullt diskussionsunderlag med mottagningarna eftersom endast vissa diagnoser och antibiotikasorter lämpar sig för videomöten.

I slutenvården har antibiotikaförbrukningen mätt som antal dygnsdoser varit relativt konstant de senaste åren. Användningen av antibiotika med bredare spektrum som cefotaxim, piperacillin-tazobaktam och karbapenemer behöver bevakas, liksom resistensutvecklingen för dessa antibiotika. Införandet av Infektionsverktyget i slutenvården förbättrar uppföljningen av antibiotika kopplat till ordinationsorsak.

För slutenvården är det av stor vikt att arbetet med så kallade antibiotikaronder återupptas efter att till stora delar ha varit vilande under pandemin. Strama Stockholm vill stödja sjukhusen i att breddinföra antibiotikaronder där en infektionsläkare går igenom alla patienter som står på antibiotika på en avdelning två gånger per vecka tillsammans med patientansvarig läkare på avdelningen. Detta evidensbaserade arbetssätt har visat sig vara effektivt för att minska den totala antibiotika-användningen, men också minska andelen antibiotika med brett spektrum. Detta är ett angeläget arbete i slutenvården där antibiotika med bredare spektrum ökat på senare år.

Under våren 2022 har Strama Stockholm på flera olika sätt tagit vara på resultatet av den segmentering och målgruppsanalys som genomfördes 2020-2021. Resultatet har spridits till Stramamedarbetare runtom i landet via webbinarier och fysiska möten, och under våren 2022 genomfördes en informationskampanj gentemot allmänheten i Stockholm.

Strama Stockholm fortsätter arbetet för en hållbar antibiotikaanvändning även framgent. Vi vänder oss till såväl öppenvård, slutenvård och tandvård som studenter, media och allmänhet. Nationell samverkan, bland annat inom ramen för innovationsmiljön Antibiotikasmart® Sverige, Nationell Arbetsgrupp Strama och Stramanätverket, är en viktig del av vårt arbete.

Några viktiga aktiviteter inför 2023 är:

- fortsatta kvalitetsdialoger om behandlingsrekommendationer, antibiotikaanvändning och resistensläge med olika vårdgivare. För husläkarmottagningarna redovisas både total antibiotikaförskrivning och antibiotika som förskrivits vid videomöten.
- fortsatt månadsvis följa antibiotikaförskrivningen i regionen, såväl totalt som vid videomöten
- att utveckla vår webbutbildning antibiotikasmart.se med en flik som fokuserar på infektionsbehandling i barnsjukvården
- att stödja användning av Infektionsverktyget och Primärvårdskvalitet
- att testa och utvärdera antibiotikaronder på geriatriska avdelningar utanför akutsjukhusen och avancerad sjukvård i hemmet (ASIH)
- att genomföra seminarier för hälso- och sjukvårdspersonal, lärare och förskolepersonal
- att delta i det nationella arbetet med behandlingsrekommendationer för infektioner, inklusive applikationen Strama nationell och de särskilda rekommendationer som tagits fram för vårdmöten på distans
- att fortsätta vara en part i innovationsmiljön Antibiotikasmart® Sverige, där Stockholm är en av pilotregionerna
- att implementera det nationella 10-punktsprogrammet mot antibiotikaresistens inom vård och omsorg.

Trots att antibiotikaanvändningen har minskat kraftigt de senaste åren, kvarstår behovet av ett fortsatt långsiktigt och strategiskt arbete för en hållbar antibiotikaanvändning. Strama Stockholms arbete behöver därför fortsätta i oförminskad omfattning.

Ekonomiska konsekvenser
En klok och hållbar antibiotikaanvändning bidrar till att bromsa utvecklingen av infektioner med resistenta bakterier, vilket långsiktigt ger positiva ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Korrekt antibiotikaanvändning leder till ökad patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Kunskapsspridning om klok antibiotikaanvändning till både allmänhet och hälso- och sjukvårdspersonal förväntas bidra till mer jämlik vård.

Miljökonsekvenser
Klok antibiotikaanvändning minskar belastningen på miljön.

Administrativa konsekvenser
Inga administrativa konsekvenser förväntas.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Godkänd av Magnus Thyberg, 2022-09-08